Adroddiad i'r	Pwyllgor Cynllunio
Dyddiad y Cyfarfod	14 Mai 2025
Aelod Arweiniol	Y Cynghorydd Alan James – Aelod Arweiniol Datblygu Lleol a Chynllunio
Pennaeth Gwasanaeth	Emlyn Gwynedd Jones - Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
Awdur yr Adroddiad	Bethan Morris, Swyddog Cynllunio
Teitl	**Y TAN 15 newydd - Datblygu, llifogydd ac erydu arfordirol**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybodaeth am fersiwn newydd Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 15: Datblygu, llifogydd ac erydu arfordirol, a gyhoeddwyd ar 31 Mawrth 2025.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Rhoi gwybodaeth am y canllawiau cynllunio cenedlaethol newydd sydd ar waith mewn perthynas â pherygl llifogydd ac erydu arfordirol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod aelodau'r Pwyllgor Cynllunio yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Mae Nodiadau Cyngor Technegol (TAN) yn ofynion cenedlaethol sy'n rhoi arweiniad ar leoli ac asesu datblygiadau newydd. Mae TAN 15 yn rhoi arweiniad i ddatblygiadau o ran perygl llifogydd ac erydu arfordirol.

4.1 Bwriad y TAN 15 newydd yw lleihau'r perygl o lifogydd a galluogi datblygiad cadarn mewn ardaloedd lle mae llai o berygl o lifogydd. Mae erydu arfordirol bellach wedi'i gynnwys o fewn TAN 15; yn flaenorol, ymdriniwyd â hyn ar wahân o dan TAN 14. Dylai ei gynnwys helpu amlygu'r peryglon sy'n gysylltiedig ag erydu arfordirol. Mae rhagfynegiadau am newid yn yr hinsawdd wedi'u hymgorffori yn y perygl llifogydd. Mae'r arweiniad yn fwy cyfyngol o ran lle caniateir datblygu, ac mae mwy o bwyslais ar Gynlluniau Datblygu. Mae hefyd yn rhoi dyletswydd sylweddol ar Awdurdodau Llifogydd Lleol Arweiniol ac Awdurdodau Cynllunio Lleol i gynnal asesiad o ddŵr wyneb a chyrsiau dŵr bychain a sicrhau nad oes mwy o risg yn lleol o lifogydd yn sgil cyrff dŵr o'r fath.

4.2. Un newid pwysig yw cyflwyniad pedwar parth perygl llifogydd (Parthau 1, 2, 3 a pharthau a amddiffynnir TAN 15) sy'n disodli'r categorïau perygl llifogydd blaenorol (A, B, C1 a C2).

4.3. Caiff perygl llifogydd A, lle mae risg isel iawn, ei ddisodli gan Barth 1, ond nid oes cymhariaeth uniongyrchol i'r Parthau eraill. Dangosir y categorïau blaenorol ar y Map Cyngor Datblygu. Caiff y Parthau newydd eu cynnwys ar Fap Llifogydd Cymru Gyfan sy'n rhoi ystyriaeth i ragfynegiadau o ran newid yn yr hinsawdd ac yn dangos risgiau llifogydd dŵr wyneb y mae'n rhaid ei ystyried hefyd. Mae Map Llifogydd Cymru ar gyfer Cynllunio a'i barthau llifogydd wedi'u dylunio i weithredu fel sbardun ar gyfer y profion cyfiawnhad a derbynioldeb.

4.4. Mae'r TAN 15 newydd yn dod i rym ar unwaith ar 31 Mawrth 2025. Rhaid i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd bellach ddilyn gofynion y TAN 15 newydd. Dim ond ceisiadau cynllunio oedd eisoes wedi cael eu cofrestru cyn 31 Mawrth 2025 sy'n parhau i ddod o dan ddarpariaethau TAN 15 2024 a TAN 14 1998 ac wedi'u seilio ar y mapiau llifogydd hŷn, sef y Mapiau Cyngor Datblygu (DAM).

4.5. Mae'r adroddiad i'r Grŵp Cynllunio Strategol ar 24 Ebrill 2025 yn rhoi mwy o wybodaeth am y newidiadau yn y TAN 15 newydd, ac mae i'w weld ynghlwm yn Atodiad 1.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Bydd TAN 15 yn effeithio ar gyfeiriad datblygiadau yng Nghymru yn y dyfodol, ac felly ar gyflawni Blaenoriaethau Corfforaethol a Strategaethau'r Cyngor yn y

dyfodol, fel y Strategaeth Tai a Digartrefedd a Chynlluniau Datblygu Lleol y dyfodol.

5.2. Drwy bennu cyfeiriad polisïau a dyraniadau tir y CDLl Newydd 2018 i 2033, bydd TAN 15 yn gwneud cyfraniad cadarnhaol tuag at nod y Cyngor i ddod yn Ddi-garbon Net ac Ecolegol Gadarnhaol erbyn 2030.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Adroddiad yw hwn sy'n rhoi gwybodaeth am newidiadau i bolisi cenedlaethol y dylai gwasanaethau eraill a'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol eu hystyried, ond nid yw'r adroddiad hwn ynddo'i hun yn arwain at gostau ychwanegol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les a pha newidiadau sydd wedi, neu a fydd yn cael eu cyflwyno i'r prosiect neu'r ymagwedd o ganlyniad i'r asesiad?

7.1. Ni chynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Les am mai adroddiad gwybodaeth yw hwn, ac nad yw'n ceisio penderfyniad ar bolisi, strategaeth, na rhaglen y Cyngor.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Trafodwyd y TAN 15 newydd yn y Grŵp Cynllunio Strategol ar 24 Ebrill 2025 a dosbarthwyd yr adroddiad ar gyfer y Grŵp Cynllunio Strategol i'r holl aelodau ar 17 Ebrill 2025.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid yw darparu'r adroddiad gwybodaeth hwn yn arwain at unrhyw oblygiadau cyllidebol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Amherthnasol.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Deddf Llywodraeth Leol 2000

11.2. Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004

11.3. Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 a rheoliadau a chanllawiau cysylltiedig